

A familia

Substantivos

afillado/a
antepasado/a [devancei-ro/a]
avó/oa
bebé
bisavó/oa

bisneto/a
cabeza de familia
comadre
compadre
concuñado/a
consogro/a
consorte [cónxuxe]
cónxuxe [consorte]
cuñado/a
curmán/curmá
esposa [muller, dona]
esposo [marido, home]
devanceiro/a [antepasa-do/a]
divorciado/a
dona [esposa, muller]
familiar [parente]
fillastro/a
fillo/a
herdeiro/a
home [marido, esposo]
irmán/irmá
madrasta
madríña
mai [madre, mamá, nai]
mamá [nai, mai, madre]
marido [esposo, home]
medio irmán/irmá

morgado/a [vinculeiro/a]
muller [dona, esposa]
nai [mai, mamá, madre]
neto/a
nora
orfo/a
padrasto/a
padre [pai, papá]
padriño/a
pai [papá, padre]
papá [pai, padre]
parella
parente [familiar]
primo/a
primoxénito/a
prometido/a
proxenitor/ora
separado/a
sobriño/a
sogro/a
tataraneto/a
tataravó/oa
tío/a
tío/a avó/oa
titor/ora
vinculeiro/a [morgado/a]
viúvo/a
xemelgo/a
xenro

Adxectivos

achacoso/a
achegado/a
acolledor/ora [hospitala-rio/a]
adúltero/a
anenado/a
avellado/a [avellentado/a]
avellentado/a [avellado/a]
bastardo/a
caduco/a
casadeiro/a

casado/a
célibe [solteiro/a]
chocho/a
civilizado/a
colectivo/a
consanguíneo/a
consentido/a
conxénito/a
conxugal [matrimonial, marital]
cortés [educado/a]
cuspidor/a [xarado/a]
decrépito/a
educado/a [cortés]
entrego/a
familiar
farruco/a [rufo/a]
feliz
filial
fraternal
fraterno/a
hereditario/a
hospitalario/a
[acolledor/ora]
ilexítimo/a [espurio/a]
incorrecto/a
infantil [pueril]
infeliz
insociable
lactante

lonxevo/a
maior
marital [conxugal, matri-monial]
maternal
materno/a
matrimonial [marital, con-xugal]

mullereiro
namoradeiro/a
natural
necrolóxico/a
nupcial
parturiente
paternal
paterno/a
prematureo/a
primíparo/a
putativo/a
retirado/a [xubilado/a]
rufo/a [farruco/a]
senil
setemesiño/a
sociable
solteiro/a [célibe]
solteirón/ona
vedraño/a
xarado/a [cuspidor/a]
xenético/a
xubilado/a [retirado/a]
xuenil

Verbos

acoller
adoptar [porfillar]
afillar [apadriñar - amadriñar]
aleitar
aloumiñar
amadriñar [afillar]
amigar(se) [avir(se), recon-ciliar(se)]
anovar [rexuvenecer]
apadriñar [afillar]
apelidarse
apreciar [estimar]
asemellar(se) [parecer(se), imitar(se)]
atuar
avellar [avellentar, envelle-cer]
avellentar [avellar, envelle-cer]

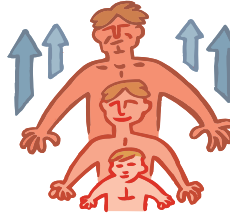
Léxico

avir(se) [reconciliar(se),
amigar(se)]
casar [desposar(se)]
celebrar [festexar]
chamarse
chocheiar
compadecer(se) [condoer-
(se)]
comprometer(se)
concebir
condoer(se)
[compadecer(se)]
consentir
convidar [invitar]
convivir
conxeniar
cortexar [galantear]
crescer [medrar]
criar
dar a luz
declararse
descender
desherdar

desposar(se) [casar]
divorciar(se)
educar [formar, instruír]
emparentar
enloitar(se)
entenderse
enterrar [soterrar, sepultar,
inhumar]
envellecer [avellar, envelle-
cer]
enviuvar
estimar [apreciar]
exhumar
facer anos
felicitar
festexar
formar [educar, instruír]
galantear [cortexar]

herdar
imitar(se) [parecer(se), ase-
mellar(se)]
inhumar [soterrar, sepul-
tar, enterrar]
instruír [educar, formar]
invitar [convidar]
madurar
mamar
medrar [crescer]

mocear
morrer [falecer, finar]
nacer [vir ao mundo]
namorar(se)
parecer(se) [imitar(se), ase-
mellar(se)]
parir [dar a luz]

participar
poñerse a mal
porfillar [adoptar]
presentarse
reconciliar(se) [amigar(se),
avir(se)]
relacionar(se)
respectar
retirar(se) [xubilar(se)]
rexuvenecer [anovar]
separar(se)
sepultar [inhumar, sote-
rrar, enterrar]
soterrar [inhumar, sepul-
tar, enterrar]
testar
tutelar
xubilar(se) [retirar(se)]
xuntar(se)

Actividades

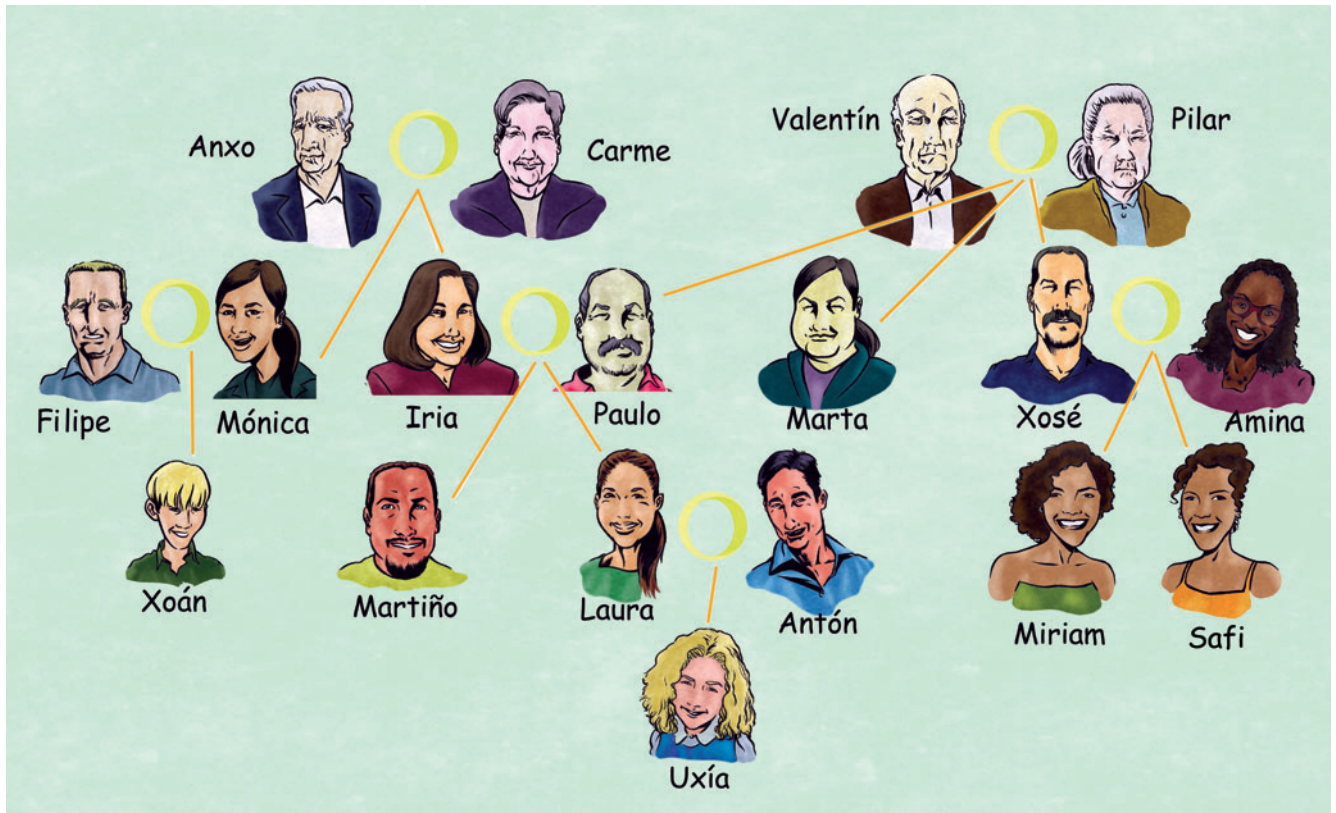
1. Localiza nesta sopa de letras seis adxectivos referentes ás relacións de parentesco.

F	C	O	N	X	U	G	A	L	U	D
L	A	B	R	O	X	E	R	M	L	N
E	V	M	N	U	P	C	I	A	L	O
R	A	P	I	A	R	F	I	T	R	I
Q	U	E	S	L	U	L	R	E	L	X
H	E	R	E	D	I	T	A	R	I	O
A	L	B	O	F	U	A	S	N	U	B
C	E	S	T	A	E	U	R	O	E	A

— Escribe unha oración con cada un dos adxectivos anteriores.

-
-
-
-
-
-

2. Repara no seguinte gráfico que representa a árbore xenealóxica da familia de Uxía. Despois completa adecuadamente os enunciados.

Carme é de Uxía.

Iria é de Paulo.

Laura é de Martiño.

Miriam é de Valentín.

Uxía é de Martiño.

Paulo é de Mónica.

Anxo é de Paulo.

Xosé é de Marta.

Amina é de Miriam.

Filipe é de Paulo.

..... é sogro de Iria.

..... é curmán de Martiño.

..... é bisneta de Pilar.

..... é tía de Safi.

..... é xenro de Carme.

..... é curmá de Xoán.

..... é consogra de Pilar.

..... é nora de Valentín.

..... é fillo de Iria.

..... é avó de Uxía.

3. Investiga e explica en que consisten estas relacións de parentesco.

- Medio irmáns →
- Irmáns de leite →
- Irmáns xemelgos →
- Irmáns siameses →
- Irmáns políticos →

4. Subliña a palabra que corresponde a cada definición.

- Fillo que herda todos os bens da familia. → *vinculeiro* - *proxenitor* - *fillastro*
- Dar de mamar a un bebé. → *enloitar* - *testar* - *aleitar*
- Que naceu co individuo que o posúe, que non é adquirido posteriormente. → *primoxénito* - *necrolóxico* - *conxénito*
- Tratar de ti a alguén. → *chamar* - *atuar* - *tutelar*
- Relativo á vellez ou propio dela. → *rufo* - *senil* - *célibe*
- Ter as facultades mentais debilitadas, xeralmente por trastornos propios da idade avanzada. → *mocear* - *condoerse* - *chochea*

— Crea un breve texto no que introduzas, con sentido, as palabras correctas subliñadas.

.....

.....

.....

.....

.....

5. Identifica o sinónimo que corresponde a cada un dos seguintes verbos. Para facelo terás que descubrir a consoante representada por cada cor.

● → ● → ● → ● → ● →
 ● → ● → ● → ● → ● →

Sinónimos

invitar → ● o ● i ● a ● →

avellentar → e ● e ● e ● e ● →

reconciliarse → a ● i ● e →

compadecerse → ● o ● o e ● e →

Sinónimos

adoptar → ● o ● i ● a ● →

crecer → ● e ● a ● →

educar → ● o ● a ● →

estimar → a ● e ● i a ● →

6. Explica que queren dicir, na túa opinión, os seguintes refráns e ditos populares.

O amigo, escollido; o irmán, como é vido.

• Significado:

Entre pais e irmáns non metas as mans.

• Significado:

Mentres estou coa nai, non podo estar coa filla.

• Significado: